

Koeien goed door de droogstand loodsen

Op 12 juni 2012 organiseerde de Overleggroep Producenten Natte Veevoerders (OPNV) een minisymposium. Thomas Schonewille, docent en onderzoeker veevoeding van de faculteit Diergeneeskunde in Utrecht, gaf daar inzicht in gezond voeren van koeien om een optimale melkproductie te realiseren.

FRANK DE VRIES

Uit onderzoek is bekend dat zowel te vette als te magere koeien bij het afkalven problemen geven. Een te magere koe geeft minder melk en is minder vruchtbaar. Koeien die bij het afkalven te vet zijn, krijgen eerder slepende melkziekte, alkalfproblemen, leververvetting, melkziekte en zijn eveneens minder vruchtbaar. “Al deze narigheid komt vooral door een te trage stijging van de voeropname bij de vette koeien.” Nieuwe inzichten, aldus Schonewille, tonen aan dat je koeien in de laatste zes weken van de droogstand in één groep kunt zetten en dat twee gescheiden groepen (‘far-off’ en ‘close-up’) niet nodig zijn. Verder blijkt uit diverse voederproeven dat het energierijk voeren in de droogstand (veel VEM/kg drogestof) geen probleem is, mits beperkt wordt gevoerd volgens de energienorm in droogstand, circa 7.000 VEM per dag. Dit betekent dat je best het basisrantsoen van melkkoeien, inclusief krachtvoer, ook aan de droge koeien kunt geven.

Vochtige bijproducten kunnen, aldus Schonewille, een nuttige aanvulling op een koeienrantsoen zijn. Hij waarschuwt wel om de fermentatiesnelheid van de FOS (fermenteerbare organische stof) goed in te calculeren: citruspulp combineert bijvoorbeeld een hoge FOS met een lage structuurwaarde. En perspulp combineert een hoge FOS met een hoge structuurwaarde.

Perspulp wordt dus langzamer gefermenteerd dan citruspulp. Bierbostel noemt hij ‘krachtvoer in ruwvoervorm’. Hij wijst ook op de verhouding tussen VEM en DVE. Die moet rond 10 liggen bij een productie van 40 kg melk, rond 11 bij 30 kg melk en rond 12 bij 20 kg melk. Een rantsoen van eenderde snijmais en tweederde graskuil heeft een VEM-DVE-verhouding van 15. Dit energieoverschot zorgt voor vervetting van de koe in de loop van de lactatie. Schonewille rekent bij een opname van ongeveer 17 kg ds met een pond vetaanzet per dag bij dit rantsoen. Door bierbostel bij te voeren, wordt de VEM-DVE-verhouding gunstiger; bij 3,3 kilo bierbostel per dag daalt die verhouding naar 11,6. De FOS wordt dan echter wel te laag: 500. Die moet ongeveer 575 zijn. Schonewille geeft ook aan dat bij gebruik van het leeuwendeel van de vochtrijke voeders het nodig is om aandacht te besteden aan de mineralenvoorziening.

Vertaalslag

Uiteindelijk, zo pleit Schonewille, gaat het om het spel tussen optimaal voeren en de kostprijs van het voer. Uitgaande van het rantsoen dat je hebt, snijmais en graskuil, ga je kijken of een of meerdere bijproducten dit rantsoen kunnen optimaliseren qua gehalten en kostprijs. Niet onbelangrijk om te vermelden is de

Thomas Schonewille (r.) in overleg met Roelof de Weerd (voorzitter OPNV).

FOTO: FRANK DE VRIES

vertaalslag van een rantsoen op papier naar het praktisch voeren in de stal. Zowel Schonewille als adviseur Teun Sleurink (van het bedrijf Dairy Tuner) geven aan dat er veel mis kan gaan: “Als je de vorige avond een feestje hebt gehad, kan het maar zo zijn dat je de volgende dag niet volgens je berekende rantsoen voert.”